

Instytut Pamięci Narodowej - Katowice

<https://katowice.ipn.gov.pl/pl3/aktualnosci/248832,Tragedia-na-Ganesh-IV.html>
10.10.2026, 01:23

Tragedia na Ganesh IV

12.10.2026

[Archiwum IPN](#)

W listopadzie 1985 r. podczas zdobywania nepalskiego szczytu Ganesh IV (Pabil, 7104 m.n.p.m) w Himalajach zginęło trzech polskich wspinaczy z Klubu Wysokogórskiego (KW) w Bielsku-Białej: Karol Sopicki (kierownik wyprawy), Bogusław Janczała i Krzysztof Przysiał. Jeszcze w tym samym miesiącu SB w Bielsku-Białej wszczęła kontrolę o kryptonimie „Himalaje” w sprawie organizacji wyprawy, a dziś tą przykrą historią ze swoimi Czytelnikami dzieli się „Migawka archiwalna”.

Himalaiści zginęli porwani przez lawinę i to ona jest „winna” ich śmierci, jednak ustalenia poczynione w toku kontroli wykazały niedociągnięcia na etapie organizacji wyprawy. Esbecy opisali je jako „elementy nieprawidłowości i klikowości”.

Pierwszym było zakwalifikowanie Bogusława Janczały mimo braku wymaganego stopnia taternika samodzielnego, poświadczającego umiejętność wspinania się w zimowych warunkach. Kolejnym – zaangażowanie młodej lekarki z Gdańska, bez żadnych taternickich kwalifikacji i doświadczenia, jako lekarza wyprawy. Miał to być rewanż Sopickiego wobec kolegów z gdańskiego Klubu, którzy zabrali go na swoją wyprawę do Nepalu wiosną tego roku.

Od swojego źródła umieszczonego w KW SB dowiedziała się, że w środowisku o wyprawie mówiono, iż jest organizowana na wariackich papierach i mało kto wierzył, że w ogóle dojdzie do skutku. Z planowanych początkowo 10 uczestników zrezygnowało lub zostało zdyskwalifikowanych sześć osób. Janczała został dopuszczony warunkowo, decyzją władz Polskiego Związku Alpinizmu w Warszawie, a nie bielskiego KW wskutek – jak sugerował tajny współpracownik – „nieformalnych kontaktów” Sopickiego w PZA.

Wyprawa rozpoczęła się 13 września 1985 r. Przez Moskwę i Indie ekipa dotarła do Katmandu, skąd 4 października wyjechała do miasteczka Trishuli Bazar (nota bene niemal całkowicie zniszczonego w tegorocznej tragicznej sierpniowej powodzi), a stamtąd kolejnego dnia, już wraz z całą karawaną, w góry. Bazę u stóp Ganesh IV na wysokości 4200 m założono z dużym opóźnieniem dopiero 22 października z powodu pogorszenia pogody, niewywiązywania się z obowiązków oficera łącznikowego oraz sirdara (kierownika szerpów), a także strajku szerpów, którzy chcieli wymusić lepszy zarobek. Po założeniu bazy oficer i tragarze wrócili do Katmandu, a na miejscu pozostała lekarka. Pozostała trójka 24 października założyła wysuniętą bazę na 4800 metrach, 27 – obóz I (5400 m), a 2 listopada obóz II na wysokości 6300 m.

5 listopada 1985 r. trzech himalaistów opuściło bazę (i gdańszczankę) z zamiarem zdobycia szczytu 8 lub 9 listopada i powrotu do bazy najpóźniej 11. Łączności z bazą nie mieli, bo radiotelefony zostały w Bielsku, zarezerwowane na inną wyprawę. Lekarka nie była w stanie obserwować kolegów z powodu dużego zachmurzenia i częstych opadów śniegu, więc zaczęła się martwić, gdy nie wrócili w założonym terminie. 12 listopada do bazy wrócił sirdar i rozpoczęło dość chaotyczną akcję poszukiwawczą. Nie udało się dotrzeć do wysuniętej bazy, więc do oficera łącznikowego został wysłany goniec z żądaniem zorganizowania akcji ratunkowej ze śmigłowcem. Ten przyleciał dopiero po sześciu dniach, gdy polska ambasada w Delhi potwierdziła pokrycie kosztów jego użycia. W tym czasie (20 listopada) sirdar i lekarka zeszli już z bazy do wioski, zaś na miejscu od 21 do 23 listopada Polaków szukało dwóch szerpów. Dotarli oni do wysokości około

6700 m, znaleźli namiot, butlę z gazem i żywność oraz zauważyli „ślady wspinaczy ginące w dużym lawinisku”. Uciekli przed kolejną lawiną i nie szukali więcej, a akcję ratowniczą zakończono 24 listopada.

W grudniu lekarka wyruszyła z Delhi do Polski, złożyła wyjaśnienia w KW i spotkała się w Bielsku z rodzinami ofiar.

SOS „Himalaje” została zakończona w maju 1986 r. Jedyne konsekwencjami były rozmowy przeprowadzone przez funkcjonariusza SB z zarządem KW oraz Wydziału Kultury Fizycznej, Sportu i Turystyki UW w Bielsku-Białej „o nieprawidłowościach związanych z przebiegiem wyprawy w celu eliminacji podobnych przypadków w przyszłości”.

(na podstawie IPN Ka 047/1628)

NOT VALID FOR RESTRICTED AND
PROTECTED AREAS

wizy

visas

44

यात्रा के उद्देश्य में परिवर्तन की
अनुमति नहीं होगी
Change of Purpose Not Allowed.

संख्या TE-4018/85
NO.
संक्रमण/प्रवेश/ TRANSIT/ENTRY/
पर्यटक वीजा
TOURIST VISA
जारी करने की तारीख 10.9.85
DATE OF ISSUE
पहला प्रवेश 9/12/85
FIRST ENTRY BY
यदि वासपत्र बंध है तो प्रत्येक
अवधि के दौरान
GOOD FOR TWO TOURS
DURING THE PERIOD OF STAY IF
PASSPORT REMAINS VALID.
यात्राओं के लिए 40/10/85 तक
की तारीख से भारत में प्रवेश
की अवधि two weeks
PERIOD OF STAY IN INDIA FROM
THE DATE OF FIRST ENTRY.
read occasion

Signature

अतारी/पी.एस.
Attach. PSI

भारत का राजदूत
EMBASSY OF INDIA
वार्सा
WARSAW,

27

wizy

62856

76
visas

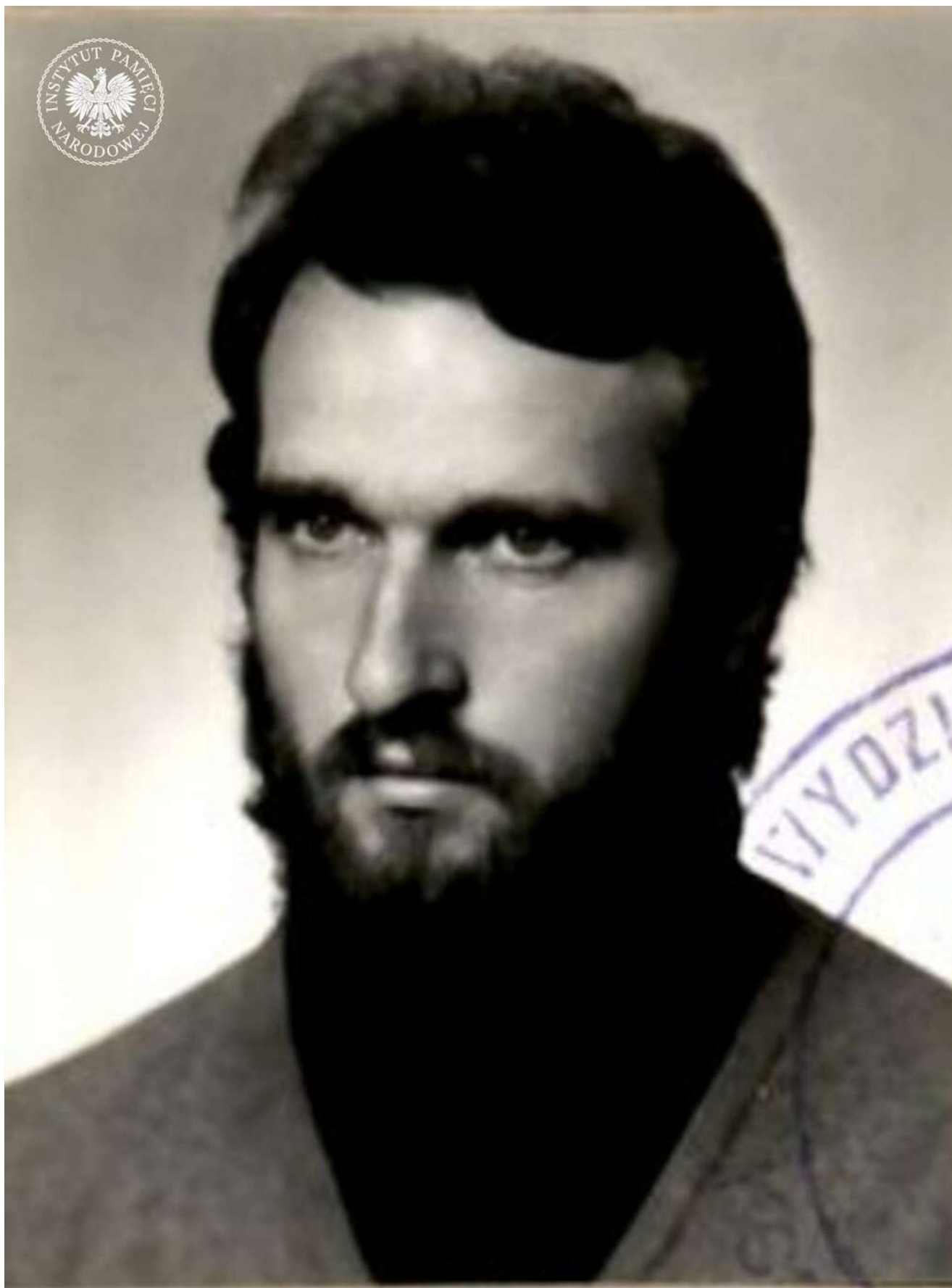
Seen at the
ROYAL NEPALESE EMBASSY
NEW DELHI

Type of Visa.....Tourist
No. 30328/15 Date.....20 SEP 1985
Good for Single Journey to the Kingdom of Nepal within
three months of date here of and
stay for 30 days from the date
of entry provided the passport
remains Valid.
FEE Rs 120/-
(Rs. One hundred twenty only.)

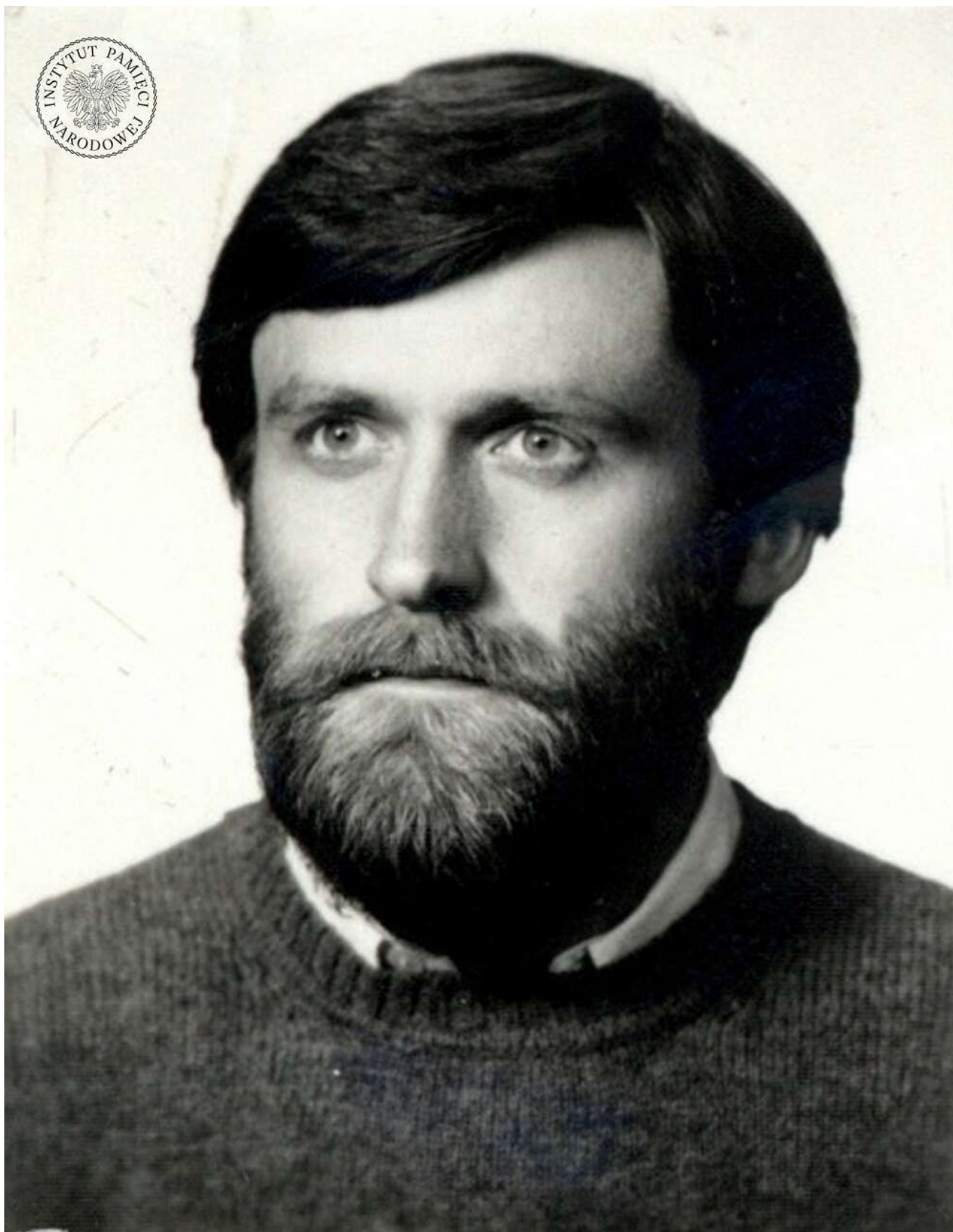
Attache
ARRIVAL
BHAIRAHWA
IMMIGRATION SECTION
BELAHIYA
20/9/85

29

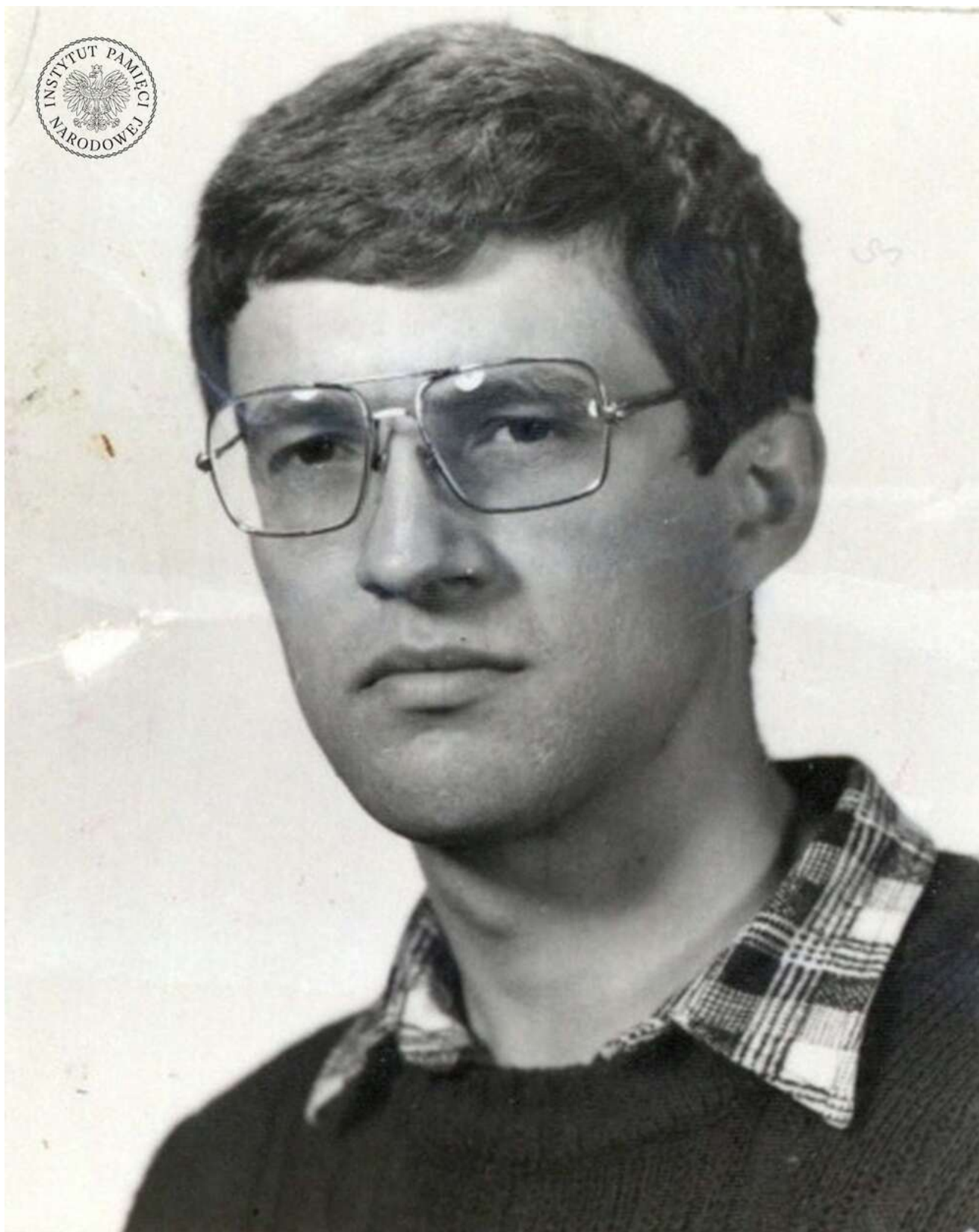
Wiza nepalska w paszporcie Karola Sopickiego (IPN Ka 207/400528, t. 1)

Karol Sopicki (IPN Ka 207/400528, t. 2)

Bogusław Janczała (IPN Ka 207/11874)

Krzysztof Przysiał (IPN Ka 207/35437)

[Poprzedni Strona](#)

[Następny Strona](#)

Katowice

Katowice

Archiwum IPN

Archiwalia IPN

Powiązane wiadomości

Migawki archiwalne